

Izdaže vsak dan izven redni
dnevi in prazniki.
Issued daily except Sundays
and Holidays.

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETÖ—YEAR XV.

Cena lista
je \$5.00.

Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., torek, 7. marca (March 7) 1922.

Subscription \$5.00
Yearly.

Uredniški in upravniki pro-
storji: 2637 S. Lawndale av.

Office of publication:
2637 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4636.

ŠTEV.—NUMBER 55.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ODLOČEN PROTEST JE LE NEKAJ IZDAL.

NEWYORSKI GOVERNER PRI-
HAJA Z IZJAVA ZARADI IN-
DUSTRIJSKEGA RAZSODI-
ŠČA.

Delavstvo pa smatra njegovo iz-
javbo za premeteno poteko in nič
drugega.

New York, N. Y. — Ko prihaja protesti od vseh strani in je položaj tak, da nadaljni močnejši protesti še pridejo od organizirane delavstva, je governer Nathan L. Miller prišel z neko izjavbo na dan, v kateri pravi, da gre predloga za ustanovitev industrijskega sodišča predaleč in da je nemogoče izvesti ta zakon. Organizirano delavstvo smatra governerjevo izjavbo za premeteno poteko iz več razlogov. Miller kontrolira popolnoma legislaturo in če je on proti predlogu, tedaj ne bo sprejeta. Ko se to zgodi, bo lahko stopil pred organizirano delavstvo in mu rekel, da je njegova zasluga, da je bila predloga porazena. Na ta način bo vzel veter iz jader mašini, ki kontrolira Državno delavsko federacijo, ki je pod vplivom Tammamitskega dvorca.

Governer Miller je rekel: "Prav nič se ne obotavljam izreči, da sem po pregledanju predloga prišel do zaključka, da gredo te predloge dalj pri ustanovitvi državne kontrole nad delavstvom in industrije, kot je ljudstvo te države pri volji jo sprejeti." Na to nadaljuje, da dvomi, da on lahko prisili, da ljudstvo dela za nižjo mezzo, kot je pri volji delati.

Ko se je vrnil nazaj in predlegoval skupnim odsekom, sta bila Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, in James P. Holland, predsednik Državne delavske federacije, glavna govornika. Okoli tisoč delavskih delegatov je prišlo v Albany, da protestirajo proti industrijski postavi. Prišla sta pa tudi dva tucata podjetnikov, da jo zagovarjata.

Delavski zastopniki so marširali in konferenčne dvorane k zaslijanju v kapitol. Vsak je imel na prsih pripet bel trak, na katerem je bilo tiskano:

"Protestiramo, da legislatura sprejme Duell-C. P. Millerjevo predlogo. Ona pomeni prisilno razsodisčje in mezdno sužnost."

Legislaturnemu odseku je bila izročena peticija, na kateri je bilo na tisoče in tisoče podpisov iz raznih krajev države New York.

Ako bi ne bili med delavstvom in celo v voditeljstvu delavstva elementi, ki se ponosno trkajo po prsih, da pripadajo k demokratični ali republikanski stranki, bi se reakcijonarni poslanci v legislaturah ne upali prihajati s takimi predlogami pred legislaturo.

NEPRIJETEN SPREJEM ZA ROPARJA.

Chicago, Ill. — Thomas Mulcahy je hotel zapeljati svoj avtomobil v goražo, ko je preden stopil zglasni Joseph Rojack in nameril nanj samokres. Dejal mu je, da ga naj pelje z avtomobilom prej od goraže. Mulcahy se ni ustrelil samokresa, ampak udaril je z žleznim ročajem bandita po zlavi, da ga je pobil na tla. Raznoril ga je, naložil na avtomobil in odpeljal na policijsko postavo. Ko so ga na policijski preisprali, so našli njegove žepne polne verižic, prstanov in draguljev.

POSELEDICA PREOBILIO ZA VZITEGA ŽGANJA.

Chicago, Ill. — Thomas Mulcahy je hotel zapeljati svoj avtomobil v goražo, ko je preden stopil zglasni Joseph Rojack in nameril nanj samokres. Dejal mu je, da ga naj pelje z avtomobilom prej od goraže. Mulcahy se ni ustrelil samokresa, ampak udaril je z žleznim ročajem bandita po zlavi, da ga je pobil na tla. Raznoril ga je, naložil na avtomobil in odpeljal na policijsko postavo. Ko so ga na policijski preisprali, so našli njegove žepne polne verižic, prstanov in draguljev.

Zanellova vlada je kapitulirala po osemurnem devjem pouličnem boju med fašisti in hrvaško policijo. V boju so bili ubiti najmanj trije možje in okrog 70 je ranjenih. Neka druga vest se glasi, da je bilo šest ubitih. Dejstvo, da je bilo tako malo mož ubitih, dokaže, da sta bili obe stranki dobro zavarovani za zidovjem med strelijanjem. Končno je bil Zanella ujet in prisiljen podpisati ostavko, nakar je bil izpuščen. Zanellova policijska četa je pobegnila v Genuovo, kjer so policisti pričeli nabirati protovoljce med svojimi hrvaškimi rojaki.

Fašisti — katerih je mnogo prislo iz Trsta — legijonarji in republičani so nato organizirali provizorično vlado pod vodstvom Attilio Prodama, ki je predsednik "narodnega obrambnega odbora" (Dalje na 3. strani.)

WRANGEL SE PRIPRAVLJA NA NOVO VOJNO S SOV- JETSKO RUSIJO.

London, 6. marca. — "Daily Herald" je prejel slednjo vest iz Rima: Ruski caristični krogi v Rimu so informirani, da je general Wrangel izdal povelje svojim četam, da se naj pripravijo na odhod v Besarabijo, kjer se organizuje nova bela armada za napad na Sovjetsko Rusijo. Wranglove čete so v Srbiji, Bolgariji in Rumuniji. Oporišče novih protisovjetskih ofenziv je Bender v Besarabiji, odkoder bo Wrangel udri v Ukrajinu in napadel pristanišča v Odesi in drugih krajih ob Črnom morju.

REKA JE ZOPET KRIZA ZA ITALIJO.

Fašisti vladajo na Reki in v okolici; italijanske čete so naredile mir.

JUGOSLAVIJA BO APELIRALA NA LIGO NARODOV.

Milan, Italija, 6. marca. — Dvatisoč vojakov vzdržuje red in mir na Reki. Včeraj se je vrnil pogreb padlih žrtv petkove bitke. Demonstracije so bile prepovedane.

Rim, 6. marca. — Položaj na Reki je zelo kritičen. Italijanska vlada se nahaja v težkem položaju, toda vztraja na stališču, da se je treba držati rapalske pogodb. Prvi korak, ki ga je naredila vlada, ko je izvedela o puču fašistov, je bil, da je poslala 500 karabinjerjev na Reko za vstopljanje miru. Na licu mesta je tudi brigada pehoty in oddelki

alpinistov, dočim je v Trstu armadni zbor, ki lahko vsak čas ojači reško posadko.

Gabriel d'Annunzio je včeraj brzjavil voditeljem provizorične legionarske vlade na Reki, da podpira njihovo gibanje.

Reka, 6. marca. — Včeraj je bil mir v mestu. Oboroženi prostovoljci so stražili palačo, pošto, brzjavno centralo in druga javna poslopja. Fašisti so okupirali

v Grenovu, kjer so izgnani Zanellovi policiisti rekrutirali Hrvate. V Grenovu, Sušaku in drugod ob jugoslovanski meji ni bilo nobenega posebnega dogodka. Govorii se, da so Zanellovi policiisti apelirali na jugoslovanske vojske v bližini, naj napadejo fašiste, toda Srbi so odgovorili, da brez povelja iz Belgrada ne morejo storiti nobenega koraka.

Delavski zastopniki so marširali in konferenčne dvorane k zaslijanju v kapitol. Vsak je imel na prsih pripet bel trak, na katerem je bilo tiskano:

"Protestiramo, da legislatura sprejme Duell-C. P. Millerjevo predlogo. Ona pomeni prisilno razsodisčje in mezdno sužnost."

Legislaturnemu odseku je bila izročena peticija, na kateri je bilo na tisoče in tisoče podpisov iz raznih krajev države New York.

Ako bi ne bili med delavstvom in celo v voditeljstvu delavstva elementi, ki se ponosno trkajo po prsih, da pripadajo k demokratični ali republikanski stranki, bi se reakcijonarni poslanci v legislaturah ne upali prihajati s takimi predlogami pred legislaturo.

NEPRIJETEN SPREJEM ZA ROPARJA.

Chicago, Ill. — Thomas Mulcahy je hotel zapeljati svoj avtomobil v goražo, ko je preden stopil zglasni Joseph Rojack in nameril nanj samokres. Dejal mu je, da ga naj pelje z avtomobilom prej od goraže. Mulcahy se ni ustrelil samokresa, ampak udaril je z žleznim ročajem bandita po zlavi, da ga je pobil na tla. Raznoril ga je, naložil na avtomobil in odpeljal na policijsko postavo. Ko so ga na policijski preisprali, so našli njegove žepne polne verižic, prstanov in draguljev.

Zanellova vlada je kapitulirala po osemurnem devjem pouličnem boju med fašisti in hrvaško policijo. V boju so bili ubiti najmanj trije možje in okrog 70 je ranjenih. Neka druga vest se glasi, da je bilo šest ubitih. Dejstvo, da je bilo tako malo mož ubitih, dokaže, da sta bili obe stranki dobro zavarovani za zidovjem med strelijanjem. Končno je bil Zanella ujet in prisiljen podpisati ostavko, nakar je bil izpuščen. Zanellova policijska četa je pobegnila v Genuovo, kjer so policisti pričeli nabirati protovoljce med svojimi hrvaškimi rojaki.

Fašisti — katerih je mnogo prislo iz Trsta — legijonarji in republičani so nato organizirali provizorično vlado pod vodstvom Attilio Prodama, ki je predsednik "narodnega obrambnega odbora" (Dalje na 3. strani.)

POČITNICE TISKAR- SKIH DELAVCEV SO TRAJALE ENO NOČ.

KAJTI PRIČELA SO NOVA PO- GAJANJA MED PODJETNIKI IN DELAVCI

Delavcev je najbolj razčačilo po-
viranje delavnika.

New York, N. Y. — Tiskarski delavci, ki tiskajo jutrajnjie liste so bili eno noč na počitnicah, na kar so se vrnili na delo, ko je odobrila izdajateljev časnikov prista, da bo konferiral z zastopniki tiskarskih delavcev, organiziranih v lokalni organizaciji štev. 25 Mednarodne tiskarske organizacije. Konferenca ima namen napraviti sporazum zaradi odloka, ki ga je podal zvezni sodnik Manton kot razsodnik v sporni zadevi med podjetniki in delavci. Njegov odlok je povzročil, da so odšli tiskarski delavci na počitnice, ker zastavili niso mogli. Podjetniki in delavci so obljubili, da se bodo ravnali po odloku razsodnika, predno mu je bila sporna zadeva izročena v razsodbo.

Delavci je najbolj razčačila očišča, ki podaljšuje šesturni dnevni delavni čas na osem ur.

Kajti večje število delavcev bo ob delu, ko se uvede podaljšani delavni čas. Ko so podjetniki izvedeli, da delavci odidejo na počitnice, so obljubili, da bodo pialčali delavcem, ki izgube delo zaradi podaljšanja delavnega časa, mezo za mesec in pol, ako ne dobe dela. Ako po tem času ne dobe dela, se plačuje mezo le akosi štiri tedne. To je pomirilo delavcev in vrnili so se po eno-

nih počitnicah na delo.

Odlok ne znižuje mezde onim, ki so tako srečni, da ostanejo vseeno na delu, akoravno se podaljša delavnik od šest na osem ur,

ampak znižuje mezo za čezurno delo. Dozdaj se je plačevalo čezurno delo z dvojnim časom, po

odloku razsodnika. Pridobili so bodo s ponovnimi konferencami le

to, kar jim bodo podjetniki pravljeno.

Delavci so se vrnili na delo, ker so podjetniki pristali, da se snidejo z zastopniki tiskarskih delavcev.

Stvar je razumeti tako, da delavci ne bodo imeli pravice staviti zahteve in reči: "Ako jih ne sprejemete, zastavkamo." Stvar ni tako, kajti delavci so naprej obljubili, da se bodo ravnali po odloku razsodnika. Pridobili so bodo s ponovnimi konferencami le

to, kar jim bodo podjetniki pravljeno.

Farrington je dejal, da bo odobril zaključil ta teden, da organizacija Illinoiskih rudarjev sprejme vabilo ali ne.

Ako se odbor odloči za separa-

no pogajanje, tedaj bo to pome-

nino revolucijo v rudarski organi-

zacijski, katera izgubi v Illinoiskem

okrožju svojo najmočnejšo oporo;

če pa odbor podpre Lewisa in za-

vrlje separatno pogajanja, je stav-

ka 90.000 Illinoiskih rudarjev ne-

izogibna.

Nasprotniki Farringtona pravijo, da lastniki premogovnikov

delajo na vse načine, da bi raz-

delili rudarje in jih porazili v

osamljene in oslabljene okrož-

jih. Ako pride Illinois za sepa-

rato pogodbo, tedaj bodo opera-

torji naravnost izvali rudarje v

drugi državah na štrajk v upa-

nju, da je lahkoto zdrobe njihovo

organizacijo in jih prisilijo na

brezpojno kapitulacijo.

New York, N. Y. — Voditelji

rudarske organizacije na polju

trdega premoga so izjavili, da je

bolj pravljivo znižati profit opera-

torjev pa znižati meze ru-

darjev. To je odgovor rudarjev na

izjavlo operatrorjev, ki pravijo, da

edino znižanje meze more pri-

stni cenejši premog.

"Lastniki rudnikov odprto pri-

znavajo, da je premog predrag,"

se glasi izjava zastopnikov rudar-

skih unije, "toda po njihovem pro-

gramu se bo premog scenil le z

znižanjem meze rudarjev, katero

bi radi

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vredajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.00 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za iznosnost \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.00, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

[Redacted]

Datum v oklepjanju n. p. (Feb. 28-22) poleg vajega imena na naslovu poslani da vam je s tem dnevom poteka naročnina. Ponovite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

SLIKE IZ NASELBİN.

Channing, Mich. — To malo mestec z železniškim križiščem je obdano kroginkrog s farmami, kjer so deloma naseljeni tudi Slovenci, ki so si opomogli z napornim delom in so danes že nekam zadovoljni. Brezvoma so tudi oni prizadeti od brezvestnih prekupevalec poljskih pridekov in sistema, ki je vpeljan pri nastavljanju cen, kateri vedno doloda, da je farmarjevo blago vedno malo vredno dočim ko ga dobe močno prekupeci v roke, doseže velike cene. Pri vsem tem pa tukajšnji farmerji še niso tako zelo prizadeti; svoje gredelke večinoma prodajo naravnost konzumentom, tako dobe nekaj za svoj trud, kdor pa bi hotel prodati prekupecu, ta seveda ne prejme niti da bi se plačali njegovi stroški, ki jih je imel poleg truda za pridek. Pri nas je na primer prodal nek farmer volovo koko in je izkupil toliko, da je poleg "dobre kupčije" še ostal en cent dolžan, kajti kompanija, ki je kupila od njega kožo, mu je pisala, naj bo zadovoljen, da so mu dali za njeno toliko, da je mogel plačati podljatvene stroške. Taki in enaki dogodki se dogajajo poleg sedanjih velike draginje vsak dan.

Zadnje dni smo imeli hude snežne zamete, da je več dni počival ves železniški obrat. Takih snežnih zametov že ni bilo tu mnogo let. Delo po gozdih je povečini ustavljeno radi preogramne snežne plasti. V železni rudnikih so gričeli nekaj bolj obratovati, toda še vedno imamo veliko število brezposebnih. Kdaj se bo odpravila tolika brezposebnost je teko reči.

Pri nas se pripravljajo za občinske in okrajne volitve. Vse stranke se pripravljajo na volilni boj, a prave stranke ne vidimo, to je socialistične, ki je edino prava za delavca. Druge so itak vse enake in ni nam mnogo na tem ležeče, katera bo imela večino.

V Dickenson okraju, ki je počitni farmarski, je naseljenih malo Slovencev. Edino industrijsko mesto tega okraja je Iron Mountain, kjer pa kakor je znano, prebiva več rojakov. — John Fende.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitalcev Prosvete.

Claridge, Pa. — Iz stare domovine imamo "lepe" izgledi, radi konzumov posebno po statistički 1. 1913. Povprečni obstanek konsuma je bil 2 leti in 3 meseca od nekaj nad 200 konsumov. Šli so vsak svojo pot; ako se je slučajno kateri zaustavil, prisli so z nasveti na pomoč.

Najdalj časa je obstajal konsum na Trebiji v Oselški občini, na Kranjskem, celih 15 let, ker kmetje niso nikomur zaupali ter prodajali sami. Vrstili so se teden za teden po trije, ki so prisli na "turo." Prodajalno so imeli odprtjo samo 3 dni na teden, ob katerih dnevi so prisli "zadrugarji" s hribom v kolici in neli blago za nadaljnji teden ali še ved. Ti trije prodajalci so na tanko zapisali vse, kar so prodali od žaljiva otrovov pa do škatljice vilgalic in pastil načrtnih "rekord" drugim prodajalcem, ki so prisli na "turo" drugi teden. S prva jim seveda tako poslovanje delalo preglavice in teave, toda privadili so se in so se s časom izveziblji v prave komije, bodisi v rečnih ali postrebi. Konsum je imel v kmetijstvu nekaj skuhajo več žganja, kot so ga preje žganjarne, ki so plačevala davek od žganja. Ampak nekaj drugega ima vlad. Njeni stroški so se povečali. Plačevati mora prohibicijonisti uradnike, katerih ji ni bilo treba nastaviti, dokler ni bila vpovestljena prohibicija.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

NAGRADA, NAGRADA, NAGRADA...

še ni rešeno, toda prihajajo z izjavami, da bo rešena koncem tedna.

Washington, D. C. — Noben stvar ne dela toliko preglavice zakonodajecem in administraciji kot vojaška nagrada. Stvar bi jim ne delala prav nobene sitnosti, aki bi se volitve vrstile šele po treh letih. V jeseni so kongresne volitve in dosluženi vojaki imajo voldno pravico. Pravijo, da so za vojaško nagrado vsi zakonodajci, le v tem niso edini, kdo naj plačavek, da je mogoče izplačati vojaško nagrado. Napredni elementi priporočajo, da se naloži vojnim dobičkarjem tako visok dohodninski davek, da bo se nekaj denarja ostalo, ko bo izplačana vojaška nagrada. Oni pravijo, da so vojni dobičkarji imeli največje koristi od vojne, torej naj nosijo tudi troške za vojaško nagrado. Hranili nismo z ljudmi, ko je bila papovedana vojna, je rekli neki senator, tedaj ne hraniemo z dolarji zdaj, ko je treba nadgradi one, ki so se bojevali in izvojevali zmago. Ta sugestija pa ni prav nič več v privatnim finančnim in bizniskih interesom, ki so v vojnem času pomnožili svoje premoženje. Kar so gospodje pobasali, ne dajo radi iz rok.

Vojni dobičkarji bi najraje videli, da ljudstvo plača vojaško nagrado. Logika teh dobičkarjev je ta, če je šlo ljudstvo na fronto, naj nosi še zdaj troške vojne nagrade. Predlagali so, da se načini davek na konzum.

Ta predlog je povzročil silen protest od strani delavec in farmarjev.

In prišel je tretji predlog, da se izplača vojaška nagrada. Načrt je tako fino izdelan, da bodo prizadete še prihodnje generacije. O tem predlogu zdaj govorijo, da bo v teku enega tedna sprejet.

Ako se to zgodi, je seveda še vprašanje, kajti tisti, ki žele, da vojni dobičkarji nosijo to butovo ne bodo odnehal.

Ako bo sprejet zadnji načrt, tedaj se bo dosluženim vojakom delila podpora na štiri načine in sicer takole:

Na pravilno izpolnjeni službeni certifikat se bo na narodni ali državni banki takoj izplačala polovica nagrade.

2. Podpora po žakonu za strokovno izobrazbo.

3. Pomoč za zgradbo doma ali nakupu farme.

4. Podpora za naselitev na neobdelano zemljišče.

Po prvem izplačilu je končna vrednost službenega certifikata za pet in dvajset odstotkov višja, kot pogojeno izplačilo. Po zadnjih treh določbah je pa končana vrednost za štirideset odstotkov višja kot pogojeno izplačilo.

ZAKAJ JE HAYES SPREJEL NOVO SLUŽBO?

Washington, D. C. — Will H. Hayes, odstopivši glavni poštar, je podzeljal, da ameriško ljudstvo ne postane "radikalno". To hoče doseči z narekovanjem poti, katero naj hidijo organizirani podjetniki, ki izdelavajo kinofilm in jih razpečavajo.

Neka zaupna in visoka avtorita razlagajo, da Hayes gleda na ameriško ljudstvo, kot starišča na plakujočega otroka. Dete je treba zabavati, če prične jokati in bita postanejo rdeča. Kadarski deti si srečno, ga mati tolči z ropolom. Kinogledališča v Ameriki ravno tako lahko tolčajo ljudstvo, da se počuti, da je nesrečno.

Ko ljudstvo gleda sence, ki skriva semintje na platu, se smije in pozabi na svojo gospodarsko-nesrečo, poleg pa potihne v tlemi, njegova radikalna vzplamljivost.

Tako je baje Hayes govoril skupino mož o svoji novi nalogi. Seveda je take reči pripovedoval tajnik Hayes je pa javno povedal nekemu drugemu, zakaj bo prevzel to novo položaj. V tem govoru ni povedal, kakšna bo njegova propaganda, kadar nastopi novo službo.

Bitka s caristi v Sibiriji.

London, 6. marca. — Iz Moskve je vročih bojih med četa- in sibirske republike in marški zvezdami belimi topnimi ob zemljišču v Sibiriji.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

DETROITIMA TUDI SVOJEGA PONČJA.

Stavka tekstilnih delavcev v Rhode Islandu traja že sedi teden. Približno 20.000 delavcev in delavci je v boju proti znižanju meze za 20 odstotkov. Organizacija je odprla šest restavracij za stavkarje, ki dobivajo brezplačno hrano. Voditelji organizacije pravijo, da je položaj dober za delavec.

Omožena delavka sme obdržati medzono. Legislatura v New Jersey je sprejela predlogo, ki določa, da soproni nimajo pravice do meze svoje žene, ako mu je žena ne izroči prostovoljno. Predlog je delo poslanke Margarete B. Laird, ki je zasnovala dolgo vrsto zakonov glede enakopravnosti žens in New Jersey.

Gibanje za odprt delavnic v stavbinih strokah v Chicagu pride pod žarkomet preiskave. Zupan Thompson imenuje sedem aldermanov v posebnem odboru, ki bo vodil preiskavo gibanja takozvenega "meščanskega odbora," kateri si je nadel nalogu uveljavljena Landisove mezdne razsodbe. Kampanjarji odprt delavnice se odlikujejo s tem, da negotovajo unijesne delavce k stavkomaškemu delu.

Stavke v Mexico Cityju. V glavnem mestu Mehike so delavci že nekaj tednov v velikem stavkovnem gibanju. Zadnjo soboto so zastrajkali nameščenci v mesti elektrarni. Stavka je ustavila cestno-telezniški promet in vrgla mesto v temo. Burzozni listi pozivajo vlado, da mora drastično nastopiti proti delavecem. Ker se mestne oblasti boje ponovnih izgrefov, so zastrajile s policijo vse javne naprave.

Trije stavkarji ubiti v Hongkongu. Iz Manile je prišla vest, da je v Hongkongu (kitajska luka v posesti Angležev) razglašeno vojno stanje vsled izgrefov, ki so izbruhnili zadnjo soboto med stavkujočimi pristaniščnimi delavci in mornarji ter policijo. Policija je streljala na stavkarje. Trije delavci so obležali mrtvi in osem je bilo ranjenih.

GLEDALIŠKI PODJETNIK JE HITRO DOBIL DENAR.

New York, N. J. — Organizacija gledaliških igralcev je izvojivala veliko zmago. Gledališki podjetnik, ki ni hotel plačati mežde igralcem, je bil poslan v zapor. To se je zgodilo prvikrat, kar pomnijo gledališki igralci. Organizacija je dala arretirati Nicholas Koutoukas, gledališkega podjetnika, ker ni plačal mežde igralcem.

Koutoukas je najel neko potvalno družbo, da poje "Lassie," komedijo s petjem in godbo, ki je bila dve sezoni nazaj velik uspeh. Ko so igrali pet tednov, jih je Koutoukas odslobil, ne da bi jih kaj plačal. Igrali so en teden v Syracuseu, na to so prenehaliigrati, kajti Koutoukas je zaprl gledališče, gledaleem pa ni pokazal fiksa.

Organizacija je dala arretirati Koutoukas in ko je preselil nekaj ur v zaporu, je gledališki igralcem plačal pogojeno in zasluzeno meždo.

Pri gledaliških podjetnikih je bilo v navadi, da so najeli družbo. Ko je družba nekaj tednov v Nemčiji, Ententa posebno Japonska, se je potestila skoraj že vseh nemških zrakoplovnih in submariinskih tajnosti, medtem ko je gledališče, igralci so pa bili ob svoj zasluge.

Organizacija gledaliških igralcev izjavila, da bo odstek nastopila proti vsem gledališkim podjetnikom, ki ne bodo izplačali zasluzene mezde.

Lloyd George bo vodil novo stranko.

London, 6. marca. — Arthur Balfour, star diplomat, je pomiril razburjene duhove med konzervativci in koalicijski vladni in kabinetni kriza se je polegla. Lloyd George ne bo demisioniral, kar je zagrozil zadnji teden, pač pa misli zdržiti vse svoje pristaže v koaliciji v novi nacionalistični stranki.

Voditelji liberalcev in konser-

vativev so imeli zadnje dni več političnih shodov, na katerih so pozivali pristaže, da se ne smejijo cepiti, kajti razpad koalicije bi bil največja nesreča za Anglijo. Kon-

tinjališki minister Churchill je dejal na nekem shodu: "Ne po-

zabite, da naš edini in največji

sovračnik so socialisti in komuni-

stisti; ako ne ostanemo združeni,

je propademo."

Bitka s caristi v Sibiriji.

London, 6. marca. — Iz Moskve

je vročih bojih med četa-

in sibirske republike in

marški zvezdami belimi topnimi ob

zemljišču v Sibiriji.

Marški zveznični v Sibiriji.

<p

